

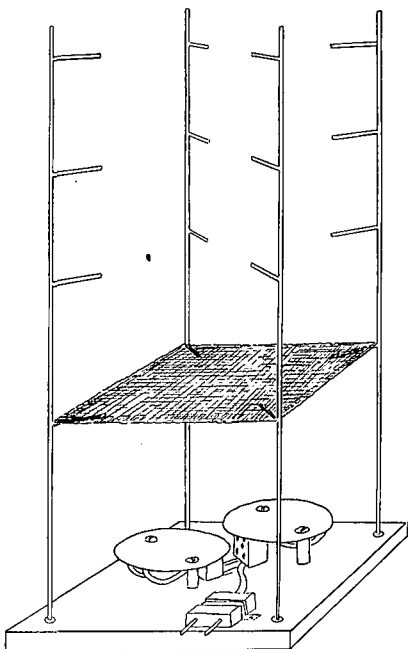
Paddestoelen verzamelen en bewaren

Hoewel velen elk jaar weer plezier beleven aan hun speurtochten naar paddestoelen, komen maar weinigen er toe een mycologische verzameling aan te leggen. Misschien wel omdat men veelal nog denkt dat vlezige paddestoelen alleen in een conserverende vloeistof bewaard kunnen worden, hetgeen niet erg aantrekkelijk is. Behalve dat de aanleg van zo'n collectie 'op sap' geld- en plaatsrovend is, verliezen de meeste fungi in vloeistof totaal hun kleur en worden daardoor moeilijk herkenbaar.

Betere resultaten worden bereikt door drogen, mits dit vrij snel en zonder onderbreking geschiedt. Ook dan gaat een deel van de oorspronkelijke kleur verloren (hoewel sommige soorten prachtig blijven), maar als men voor het drogen enige korte aantekeningen over kleur, geur en smaak maakt, kan men een goed bruikbaar paddestoelen-herbarium opbouwen. Men leert al gauw dat de gedroogde paddestoel weliswaar een nieuw, maar vaak toch karakteristiek uiterlijk krijgt, waardoor ook gedroogd materiaal onderling vergelijkbaar is. Een groot voordeel van drogen is bovendien, dat de collecties goed hanteerbaar zijn en dat microscopisch onderzoek goed mogelijk is door kleine stukjes in ammoniak 10 % op te weken. Ook sommige chemische reacties kan men aan gedroogd materiaal nog uitvoeren.

Het best droogt men paddestoelen op gaasjes in droge opstijgende lucht van 35 à 50° C. Dit kan bijvoorbeeld boven de centrale verwarming of boven een lamp geschieden. Daar een onderbreking van het droogproces echter funest is, kan men beter een klein apparaatje (laten) maken zoals hierbij afgebeeld is.

Twee theelicht-elementen (los in de handel) worden op een multiplex plankje van 20 × 20 × 2 cm gemonteerd, waarin bij de hoekpunten metalen busjes (3 mm diam.) worden ingelaten, waarin 42 cm lange, losse spijlen van ijzerdraad passen. Op deze spijlen worden op 14, 24, 32 en 40 cm hoogte dwarsstaafjes gesoldeerd, die losse gaasjes te dragen krijgen waarop de paddestoelen gelegd kunnen worden. Het geheel wordt met een hoes van papier of karton omgeven, die echter onderaan enige spleten heeft en bovenaan open blijft, waardoor een soort schoorsteen ontstaat.

Kleine paddestoelen krijgt men in dit toestel in enkele uren droog; grote (liefst van te voren gehalveerd) in ongeveer een dag. Het materiaal is goed droog als het een helder geluid geeft als men ermee op tafel tikt. Is dat het geval, dan worden de paddestoelen enige uren in een kamer uitgelegd om weer wat vocht uit de lucht op te nemen, waardoor de hinderlijke broosheid verdwijnt. Daarna doet men de collecties goed getiketteerd in enveloppen en zet deze alphabetisch op naam in dozen.

Nu zijn er hele kleine kevertjes die dol zijn op gedroogde paddestoelen. Met wat paradichloorbenzeen-kristallen in elke doos zijn ze echter op een afstand te houden. Formaldehyde-tabletten voorkomen bovendien schimmel, als de collecte tenminste op een droge plaats staat. Controle zo nu en dan blijft echter noodzakelijk.

De mooiste resultaten bij het drogen bereikt men natuurlijk met vers, gezond en schoon materiaal. De tot de rand toe met losgestorte paddestoelen gevulde excursie-mandjes zijn dan ook verfoeilijk. De zwammen worden zorgvuldig uit de grond gewipt en van aarde ontdaan. Vervolgens worden ze in een krantje gerold of in een doosje gestopt; in het laatste geval vergezeld van wat bladeren of gras om beschadiging door rollen tijdens het transport te voorkomen. Voor kleine soorten zijn de plastic-dozen met vakverdeling, die men in hengelsportzaken kan kopen, ideaal. Bij het verzamelen van plaatjeszwammen moet men vooral niet vergeten een exemplaar van elke vondst te sporen te zetten. In sommige groepen (*Russula* b.v.) is de kleur van de sporen een onontbeerlijk gegeven bij de determinatie. Zo'n sporenfiguur kan later in een papiertje gevouwen, bij het gedroogde materiaal worden gevoegd.

En waarom zou men zich nu al deze moeite getroosten? Het antwoord is, dat we nog maar heel weinig van de Nederlandse paddestoelen weten en dat elk jaar na de excursies veel waardevol materiaal verloren gaat. Achteraf zijn er van vermelde vondsten zelden bewijzen te vinden. Helaas is de mycologie te moeilijk om op namen alleen te vertrouwen. Ook collecties van zelfgemaakte afbeeldingen krijgen veel meer waarde als het afgebeelde materiaal bewaard wordt. Bovendien zal de bezitter van een mycologische herbarium bemerken, dat het elk paddestoelenseizoen minder moeite kost om er weer in te komen, daar hij zich gemakkelijker een overzicht vormt van wat hij al kent.

Daarom, zij die de paddestoelen werkelijk een warm hart toedragen, zullen trachten althans een deel van hun verzamelde schatten voor de ondergang in de vuilnisbak te behoeden.

Over paddestoelen

handelt Wetenschappelijke Mededeling 34.

„De geslachten der Agaricales” (Plaatjeszwammen en Boleten) door G. L. van Eyndhoven.

Prijs voor leden f 2,25. Bestellen bij het Bureau.